

Natuurlijk afkalven

Goed inschatten belangrijk bij normale geboorten

In de dagelijkse dierenartspraktijk maak ik veel uitzonderlijke dingen mee. Echter, soms zijn ook gewone dingen het vermelden waard. Zo werd ik midden in de nacht opgeroepen voor de verlossing van een vleeskoe. Alles bij de betreffende veehouder was ingericht op verlossing met behulp van de keizersnede. Nu was er een derdekalfskoe aan het kalven waarbij de veehouder vroeg of ik haar eerst wilde opvoelen. Dit met als doel om de koe via de natuurlijke weg te verlossen. Een praktijkvoorbeeld van een actueel item binnen de vleesveehouderij. De Belgisch-witblauwkoe leek van het mixte type en was gedekt door een dikbilstier. Eerder geboren kalfjes van deze stier waren over het algemeen licht bij de geboorte. Na het grondig wassen van de vagina voelde ik de koe op. Ze had een ruime geboorteweg en ik voelde geen afwijkingen die een normale geboorte in de weg zouden kunnen staan. Het kalf leefde en lag 'met de kop voor'. Aangezien de koe een goede persdrang had en er genoeg

ontsluiting was, probeerde ik de omvang van het kalf te bepalen. De veehouder en zijn hulp trokken, via twee verloskoordjes, met lichte trekkracht het kalfje al een behoorlijk eind buiten de vagina en ik voelde dat de schouders van het kalf al bijna in het bekken van de koe lagen. Terwijl de veehouders wat harder trokken en de koe ging liggen, werd de kop geboren. Meteen draaide ik het kalf een kwartslag, om ervoor te zorgen dat het breedste

punt van het kalf (ter hoogte van de heupbeenderen) het breedste deel van het bekken van de koe kon passeren. Vervolgens gleed het achterstel van het kalf uit de koe. Een snelle controle leerde dat er geen tweede kalf in de koe zat en dat er geen beschadigingen waren aan de geboorteweg.

*Niels Groot Nibbelink,
vakdierenarts rund*

De encyclopedie **Normale partus**

iedereen die vleesrunderen opvoelt en soms hulp biedt bij de geboorte is het goed om een aantal malen een normale geboorte van het begin tot het einde bij te wonen. Dit zorgt voor het snel vertrouwd raken met het normale geboorteproces bij koeien.

Het afkalven is een gecompliceerd proces waarbij veel zaken van belang zijn. Be-

langrijk om mee te nemen in de beslissing om over te gaan tot een normale verlossing zijn de ligging van het kalf, de ontsluiting van de koe in de baarmoedermond en de vagina, de grootte van het kalf en de ruimte in het bekken van de koe.

Voor natuurlijke afkalvingen zijn enkele randvoorwaarden van belang. Het afkalfmanagement moet ingericht zijn op natuurlijk afkalven. Fokkerij op natuurlijke geboorten moet geen toevalsfokkerij zijn, maar begint al bij de kalveren-

opfok en de stierkeuze. De koeien moeten door jarenlange selectie zijn gefokt op het natuurlijk afkalven, waardoor de genetische aanleg van de koeien en de gebruikte stieren zo is dat koeien ruimte in het bekken hebben en kalveren licht zijn bij de geboorte. Maar alles staat en valt bij de veehouder, die genoeg kennis en kunde moet hebben om een natuurlijke geboorte te begeleiden. De veehouder moet op het juiste moment een beslissing nemen om in te grijpen of de deskundige hulp van de dierenarts in te roepen.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over dit onderwerp?
Raadpleeg uw dierenarts